

Sunuş

İdris YÜCEL

Hacettepe Üniversitesi

Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi, onuncu yılında 20. Sayısı ile yakın dönem tarihimizin siyasi, sosyo-kültürel ve mali boyutuna ilişkin akademik çalışmalarla okuyucularıyla buluşmaya devam ediyor. Bu sayımızda, 19. Yüzyıl Osmanlı askeri tarihinden, Kıbrıs Türk kadınının günlük hayatındaki mekanlara, Cumhuriyet dönemi terzilik kültüründen Türk-Yunan deniz sınırına, yakın dönem tarihimizin farklı boyutlarına ışık tutacak türden toplam yedi çalışmaya yer verdik. Sayının ilk makalesinde, yazar Elif Evrim ŞENCAN, *Dört Mekân Bir Kadın: Osmanlı Döneminde Kıbrıs Adasında Yaşayan Müslüman Türk Kadınının Yaşam Alanının Mesafe Analizi Yoluyla İncelenmesi* başlıklı çalışmasıyla geleneksel toplum düzeninde kadının günlük hayatında kullandığı mekanlara ve bu mimarının kadın ve toplum arasındaki iletişimi nasıl şekillendirdiğine yönelik değerli ipuçları sunuyor. Bu sayıda Osmanlı geçmişine dair yer verdiğimiz bir diğer çalışma, 19. Yüzyıl sonlarında Osmanlı demiryollarının askeri boyutuna odaklandı. Necdet AYSAL, *Osmanlı ve Yunan Demiryollarının Karşılaştırmalı Bir Analizi* başlıklı çalışmasında, 1898 yılında Kurmay Kıdemli Yüzbaşı Osman Senai Bey tarafından kaleme alınan, Osmanlı ve Yunan demiryollarına dair eser üzerinden her iki ülkenin demiryollarının karşılaştırmalı analizini gerçekleştirdi.

Erken Cumhuriyet döneminde kadınlara tanınan siyasi ve kültürel hakların uluslararası normların oldukça üzerinde bulunduğu göz önüne alınca, Cumhuriyet Modernleşmesinin Türk kadınına merkez edindiğini söylemek mübalağa olmaz. Türk kadınının giyim-kuşam ve dış görünüşe dair yenileşmecî yaklaşımın temel kaygılarını da bu kapsamda değerlendirmek gerekir. Dilek HİMAM ve Elif TEKCAN, *Erken Cumhuriyet Dönemi Terzilik Kültürü ve Ulusal Maddi Kültürün İnşası* başlıklı makalelerinde, henüz hazır giyim kültürünün oluşmadığı erken cumhuriyet döneminde terzilerin ürettiği giysi nesnelere referans almak suretiyle, cumhuriyet kadınının giyinme biçiminin ulusal kimlik inşasındaki rolüne dair analizlerde bulundu.

Kültür politikaları bağlamında yer verdiğimiz bir diğer çalışma da erken Cumhuriyet dönemindeki dil politikalarına odaklanmakta. Özlem ŞENDENİZ, *Erken Cumhuriyet Dönemi Dil Politikaları: Güneş Dil Teorisi'nin Türk Basınında Yansımaları* başlıklı çalışmasında, Güneş Dil teorisinin işlevsel rolüne dönem basını temelinde yaklaştı.

Bu sayıda yer alan bir diğer makalede, Gökhan AK, Türk dış politikasında gündemini daima muhafaza eden Türk-Yunan deniz sınırı meselesini hemen bütün boyutuyla masaya yatırdı. *Ege'deki Hayalet: Türk-Yunan Deniz Sınırı, Durum ve Etkiler* başlıklı çalışma, her iki ülke arasında bir belirsizlik alanı olan Türk-Yunan Ege deniz sınırına dair uyumsuzlukları, Türkiye, İtalya ve Yunanistan üçgeninde geçmişten günümüze gelişen durumlar bağlamında ele aldı.

Milli Mücadele dönemi, kuzeyde Türklerin, güneyde ise Mekke Emiri Şerif Hüseyin'in İngilizlerle 1916 yılında yaptığı anlaşmanın *ihlaline* binaen hayal kırıklığına uğrayan Arap tebaanın kaderinin çizildiği çok kritik günlere sahne oldu. Bu çerçevede, Hadiye YILMAZ, *Mustafa Kemal Paşa-Emir Faysal Anlaşması ve Milli Mücadele Döneminde Suriye ve Irak* başlıklı çalışmasında Mustafa Kemal Paşa ve Emir Faysal arasında düzenlendiği iddia edilen antlaşma metnine odaklandı.

Pelin HELVACI'nın, *Türkiye'de Cumhuriyetçilik Anlayışı: 1920-1930 Dönemine Bir Bakış* başlıklı makalesi, 1923 yılında ilan edilen cumhuriyeti, özgürlük, egemenlik, ortak çıkar, rıza üretimi ve siyasal katılım üzerinden değerlendirdi. Çalışma, Antik Yunan ve Roma medeniyetiyle temellenen cumhuriyet kavramının 1920'li yıllara yansımalarını teorik bir açıdan ele aldı.

Güz 2014 sayısına hakemlik yapmak suretiyle değerli katkılarda bulunan akademisyenlerimize ve sayının hazırlanmasında emeği geçen herkese içtenlikle teşekkür eder, keyifli okumalar dileriz..